

ตอนที่ ๓
อารยธรรมເອເຊີຍໃຕ້

ປະກັດສຣ ບຸນູປະເລືດ

บทที่ 1

อารยธรรมลินธุและกรุงรานของชาวอารยัน

1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ (The Geographic Setting)

ปัจจัยทางภูมิศาสตร์มีบทบาทและอิทธิพลต่อประวัติศาสตร์และอารยธรรมของอินเดียเป็นอันมากลักษณะภูมิประเทศทางตอนเหนือเป็นเทือกเขาส่วนใหญ่ เหนือสุดมีเทือกเขามาลัย ซึ่งเป็นเทือกเขาสับสันข้อน แผ่นดินกว้างใหญ่ไปกับพรมแดนด้านเหนือ ลากจากแคว้นอัสสัมทางตะวันออกไปจนถึงบลาจิสสถานตะวันตก รวมความยาวกว่า 16,000 ไมล์ ทางตะวันตกเฉียงเหนือมีเทือกเขายินดูภูช และสุไลมาน เทือกเขาเหล่านี้ช่วยเป็นปราการธรรมชาติที่กันอินเดียออกจากส่วนต่างๆ ของทวีปเอเชีย และช่วยให้อินเดียได้มีโอกาสสร้างสมความเจริญที่มีลักษณะเฉพาะตน

อย่างไรก็ตามผู้บุกรุกที่สามารถทบุกอินเดียได้ทางตะวันตกเฉียงเหนือ เพราะมีช่องเขาหลายแห่งเปิดทางให้ให้เข้า ช่อง Karakoram ช่อง Khyber และช่อง Bolan ผู้บุกรุกจะค่อยๆ พิชิตอินเดียทีละน้อยๆ กล่าวคือ เริ่มจากปัญจายันและทิราน ลุ่มแม่น้ำสินธุ ต่อมาก็เป็นทิรานลุ่มแม่น้ำคงคา

ในสมัยโบราณ ทิรานลุ่มแม่น้ำคงคาตั้งตระหง่าน และพัฒนาได้ช้าและลำบาก กว่าบริเวณทิรานลุ่มแม่น้ำสินธุ เพราะมีปริมาณน้ำฝนมาก จะเห็นได้ว่า เมืองแรกๆ จะเกิดขึ้นภายในหลัง 1,000 ปีก่อนคริสตกาล

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ร่วมลุ่มแม่น้ำคงคา เป็นเทือกเขาในรัศมีวง 3,000 ฟุต เทือกเขาแห่งนี้ได้แบ่งแยกตอนเหนือของอินเดียออกจากตอนใต้ที่เป็นราบสมุทร ในสมัยโบราณ เป็นเขตที่มีป่าทึบ เป็นที่อาศัยของคนที่ยังมีชีวิตแบบดั้งเดิม และป่าเดือน ซึ่งอยู่กึ่ดกลาง

อารยธรรมที่จะແປໄປຢັງຕອນໄດ້ ໄດ້ມີຕໍານານເກີຍກັບຮັກ ຖໍາ ໄກສະ ແລະ ທີ່ເກີຍກັບສ່ວນຄ່າມ ທລາຍເວື່ອງຊື່ມີສະກະເປັນເຮືອງກີ່ຍົກກັບການຕ່ອສູ້ກັບຄົນປ່າເຖິງເຫຼຸດນີ້ ແມ່ນໃນປັຈຸບັນນີ້ ດາວໂຫຼວດນີ້ກີ່ຍັງຄ່າງຕໍາງ ຫີ້ວິຕແບບຫ້າຫສັງອູ່

ໃຈລາງຂອງຄາບສຸມທຸຽນເປັນທີ່ຮັບສູງແດຄຂ່ານ (Deccan) ສ່ວນດ້ານຕະວັນຕກແລະ ຕະວັນອອກ ມີເຖິກເຫານນາທີ່ສອງໜ້າງຕົອເຖິກເຫານາຕະວັນຕາ (Western Ghats) ແລະ ມາຕະວັນອອກ (Eastern Ghats) ໃນດ້ານຮັນສິວິຖາຍ ສ່ວນທີ່ເປັນທີ່ຮັບສູງແດຄຂ່ານນັ້ນເປັນ ສ່ວນທີ່ມີອາຍຸເກົ່າແກ່ທີ່ສຸດຂອງອິນເດີຍ ເດັກປ່ານເປັນເບືດທີ່ຄ່ອນໜ້າງຈະແຫ່ງແສ້ງ ການທຳນາກີ່ ທ້ອງພຶ້ງນໍ້າທີ່ເກັບເອາໄຈຈາກຝັນທີ່ໄດ້ມາຈາກມຣສຸມຖຸຮ້ອນຊື່ຕກເປັນເວລາເພື່ອງ 6 ສັບດ້າທີ່ ເກົ່ານັ້ນ ນໍາຝັນທີ່ຕກໃນບຣິວັນນີ້ໄດ້ໄຫລສົງສຸມຫາສຸມທຸຽນເດີຍທາງແນ່ນໍ້າທີ່ໄຫລໄປກາງ ຕະວັນອອກ ໄດ້ແກ່ແມ່ນໍ້າ Mahanadi, Godavari ແລະ ແມ່ນໍ້າ Krishna ຂຶ່ງແມ່ນໍ້າເຫຼຸດນີ້ໄດ້ ຕຳໄຫເກີດທີ່ຮັບທີ່ອຸດສົມບູຮົນນີ້ນີ້ໃນໜ້າງຝົ່ງຕະວັນອອກ ຂຶ່ງຈະຊ່ວຍຄ້າຈຸນປະชาກຈຳນານ ມາກ ສ່ວນການທີ່ກູ່ເຫານາຕະວັນຕກທີ່ກຳປັງລມມຣສຸມຕະວັນຕກເນີຍໃດນັ້ນ ຕຳໄຫເກີດມີທີ່ ຮາບແຄບ ພ ທີ່ອຸດສົມບູຮົນແລະ ມີຝັນຕກຫຸ່ມຈຳ້າທີ່ທັນໜ້າໄປສູ່ທະເລອາຫຮັບ

ທາງຕອນໄດ້ຂອງທີ່ຮັບສູງແດຄຂ່ານ ເປັນດິນແດນໃນເບືດກອບປົກ ເປັນທີ່ອູ່ຂອງ ຂ້າວທົມພ ມີຄູນຍົກລາງອູ່ຮອບກູ່ເຂາ Nilgiri ແລະ Gardamon ຂຶ່ງສູງ 8,000 ພູຕ ສກພ ກູມີອາກາມຄ່ອນໜ້າງຈະສັບສນ ລມມຣສຸມຕະວັນອອກເນີຍເໜືອໄດ້ນໍາຄວາມຫັ້ນມາສູ່ດິນແດນ ແກ່ໜີ້ເປັນອັນມາກ ຮວມທັງປະເທດຄຣີສັງກາດ້ວຍ ຂຶ່ງຂ່າຍສົ່ງສେຣິມໃຫ້ມີການຜລິຕີພື້ນເມືອງ ຮອນ ໃນຮະຫວ່າງທີ່ໂຮມນເຮືອງອໍານາຈີພ່ອຄ້າຕະວັນຕກໄດ້ທຳການຄ້າທາງທະເລອຍ່າງກ່າວຂ່າວ ກັບກູມີການນີ້ ແລະ ເປັນຜລໃຫ້ມີການພັດທະນາການຄ້າທາງທະເລເອເຊີຍຕະວັນອອກເນີຍໃດໜ້ວຍ

ຈະເຫັນໄດ້ວ່າສກພກູມີຄາສຕຣີໄດ້ຜົກດັນໃຫ້ຄວາມຄິດທາງອາຍຮຽມສົມຍແຮກ ພ ທີ່ເຂົ້າມາສູ່ທີ່ຮັບສິນຮຸ້ນນັ້ນມາຈາກທີ່ຄະວັນຕກເນີຍເໜືອ ຈົນກະທັງມື້ມີ້ຈ້າຍໄປໄດ້ເຂົ້າມາຍັງ ອິນເດີຍທາງທະເລ ຂະນົນຈຶ່ງເປັນຜລໃຫ້ຄວາມຄິດໃໝ່ ພ ເຂົ້າມາສູ່ອື່ນເດີຍໃນທາງທະເລ ຕ່ອມາ ຜູ້ອພຍພແລະອາຍຮຽມຖຸກປົບໃຫ້ເຂົ້າມາທາງຂ່ອງເລັກ ພ ທີ່ອູ່ຮ່ວງທະເລທຣາຍແລະກູ່ເຂາ ທີ່ມາສັຍເພື່ອມາພື້ນທີ່ຮັບຄົກ ພ ສັງຈາກນັ້ນແບ່ງກອລຊື່ງອູ່ທາງຕະວັນອອກແລະຄາບສຸມທຸຽນ ທີ່ອູ່ທາງຕອນໄໃຫ້ຕກຍູ່ໄດ້ອົກທີ່ພລຂອງອາຍຮຽມອື່ນເດີຍທີ່ມາຈາກທີ່ຮັບທາງເໜືອ ສ່ວນໃນ ເບືດໄສດ້ຂ້າວທົມພກີ່ຮັບເອາອົກທີ່ພລຂອງທາງເໜືອເຂົ້າມາພັດທະນາກລາຍເປັນວັດທະນຽມທີ່ຍັງຄົງ ປົງປັບປຸດກັນອູ່ໃນປັຈຸບັນນີ້

1.2 อารยธรรมสินธุ (The Indus Civilization ประมาณ 2500-1500 ปีก่อนคริสตศักราช)

อารยธรรมแห่งนี้ได้ชื่อตามแม่น้ำใหญ่ อาณานิคมครอบคลุมเนื้อที่กรุงเทพฯ ไปทางภาคกลางก่อตัวคือ ครอบคลุมเนื้อที่ จำกตะวันตกไปตะวันออกเป็นระยะทาง 1,600 กิโลเมตร และจากเหนือมาใต้เป็นระยะทาง 1,000 กิโลเมตร จะเห็นได้ว่ามีเนื้อที่กว้างกว่าอารยธรรมในสมัยเดียวกัน

สิ่งที่สร้างความสนใจแก่ผู้พบเห็นเมื่อได้พบที่ดังของเมืองเช่นนี้ได้แก่ Harappa หรือ Mohenjo-daro ในปากีสถาน หรือ Kalibangan, Lothal, หรือ Surkotada ในอินเดีย นั้นก็คือการวางแผนเมือง (Town-planning) กล่าวคือ ถนนและตรอกจะตัดตรงไปตามแนวถนนใหญ่จะตัดตรงจากเหนือไปใต้ และถนนที่มีลักษณะตัดผ่านและซอยจะอยู่ด้านขวาของถนนใหญ่ การที่จัดระเบียบเรื่องถนนดังกล่าวมีอยู่มีแสดงให้เห็นว่า คงจะมีองค์การเทคโนโลยีที่เข้มแข็งที่คอยจัดระเบียบกิจกรรมต่างๆ และดูแลสวัสดิภาพของประชาชน

แต่ละเมืองนี้ป้อมอยู่ทางท้าวันตะวันตกสร้างตัวยึดสูงจากพื้น 40-50 ฟุต การก่อสร้างของก่อสร้างของเมือง ส่วนใหญ่ใช้อิฐเผา และเป็นแบบเดียวกันหมดย้อมแสลงให้เห็นว่า อาณานิคมนี้อุดมไปด้วยไม้ฝิน

บ้านที่ขุดดันพนมีลักษณะ 2 ชั้น บางที่ก็ 3 ชั้น แบบบ้านก่อถ่ายคลึงกันกล่าวคือมี ห้องที่เปิดประดู่ไปสู่ลานบ้านตรงกลาง แต่จะเป็นเก้าแฟรงหันหน้าเข้าบ้านแต่ละบ้านมีห้องน้ำ ซึ่งจะมีห้องน้ำเชื่อมโยงกับห้องน้ำของเทศบาลที่วางอยู่ให้ห้องนอน ซึ่งห้องน้ำน้ำดังกล่าวจะมีช่องเป็นระยะๆ ไว้เพื่อสะดวกในการถ่ายหรือตักขยะมูลฝอย อย่างไรก็ตามบ้านมีหลาภูนาดตามฐานะของประชาชนในสมัยนั้น

ที่เมืองโมヘนโจดาโร และเมืองชาร์ปป่า มีสังฆารามและขนาดใหญ่ มีการสร้างแบบเดียวกัน โดยมีช่องระบายน้ำลมให้พื้นอันแสลงให้เห็นถึงการมีองค์การเทศบาล และมีการตรวจสอบควบคุมสั่งจากผู้บริหารเป็นสิ่งก่อสร้างคล้ายกับโรงพยาบาลอาจเป็นที่พักของกรรมการ บางที่อาจจะเป็นที่พักของพากพาส หรือไม่ก็เป็นที่พักของพากพาส นอกจากนี้ที่บริเวณทางข้าวักยังพบตัวรากจำพวกมาก ซึ่งเทศบาลจะมีไว้เพื่ออำนวยความสะดวกในการบริการสาธารณูปโภค แต่ข้อสมมติฐานก็อาจเป็นไปได้ก็คือขนาดของผู้คนนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงขนาดของการควบคุมและการเก็บภาษีของรัฐบาล

สิ่งก่อสร้างที่น่าสนใจที่สุดที่เมืองโมヘนโจดารो ก็คือสระขนาดใหญ่ ขนาดยาว 39 ฟุต กว้าง 23 ฟุต มีบานันดาห์ร้าว มีระบบการถ่ายน้ำเข้าและระบายน้ำออก รอบ ๆ สระมีห้องและห้องอาบน้ำสำหรับผู้ที่จะมาอาบน้ำ ข้าง ๆ มีสิ่งก่อสร้างทางานาไปตาม สระยาว 230 ฟุต กว้าง 78 ฟุต ซึ่งสิ่งก่อสร้างนี้อาจจึงเป็นพระราชวังหรือไม่ก็ที่ ผ่านกันของพวกราชก์ได้

รัฐบาลจะมีกฎแบบประการได้ก็ตามแต่ แต่เมืองบูรมนี้ก็เป็นศูนย์กลาง สร้างใหญ่และมีอิทธิพลลักษณะกับอ่าวที่ใช้ทำพิธีทางศาสนาของอินเดียสมัยก่อนและสมัยใหม่ สร้างใหญ่แห่งนี้อาจจะใช้เพื่อจุดประสงค์ทางศาสนาเพื่อการทำบุญให้บริสุทธิ์ หากการ ที่ความหมายนี้เป็นความจริง อำนาจทางการเมือง และอำนาจในทางศาสนา คงจะ รวมอยู่ด้วยกันในอารยธรรมแห่งนี้ ดังที่ปรากฏอยู่ในอารยธรรมโสโตร์เมีย และอารยธรรม อียิปต์ อย่างไรก็ตาม ก็ไม่มีวัด หรืออารามที่จะเป็นอนุสรณ์สนับสนุนหัตถศิลป์ล้านนี้

สิ่งที่ศิลปะเป็นจิตวิญญาณของมหาศาลาศิลป์ของตรา ซึ่งทำจากหินที่มีเนื้ออ่อน ด้านหลัง ของดวงตรามีรูปแสดงว่า ชาวสินธุคงจะใช้สวมรอบคอ บนดวงตราได้สักกฎสัตว์ ชนิดต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงความจริง สัตว์เหล่านั้นได้แก่ ช้าง แรด เสือ กวาง ช้าง เป็นต้นที่คุ้นเคยที่สุดคือ วัวตัวผู้ ข้อเท็จจริงก็คือว่า การที่รูปปั้นวัวตัวผู้จำนวน มากซึ่งให้เห็นว่าจะมีความสัมพันธ์กับศาสนา นอกจากนี้ การที่ไม่มีหลักฐานเกี่ยวกับ วัวตัวเมีย ยิ่งเน้นความสำคัญของวัวตัวผู้ยิ่งขึ้น ในดวงตรา yang มีตัวอักษรซึ่งยังไม่มีผู้ใด อ่านออก อย่างไรก็ตามตัวอักษรจำนวนน้อยนี้อาจจะเป็นชื่อ ตำแหน่ง หรือไม่ก็อาจจะ เป็นยันต์ทางศาสนา ก็ได้ มีรูปสักบนดวงตราด้วยหนึ่งมีทั้งมนุษย์และสัตว์ อาจจะเป็น หัวเดาของพระศิริของศาสนาอินเดียได้ เพราะภาพมนุษย์นั้นมีขาและนิ้วท่าขัดสมาธิ นอกจากนี้ยังมีลักษณะที่เป็นเครื่องแสดงถึงเจ้าแม่ (Mother Goddess) เป็นจำนวนมากมาก ดังนั้น ศาสนาของชาวสินธุซึ่งเรารู้มากที่สุดคือ ได้มาจากสิ่งที่เหลืออยู่เหล่านี้เป็นศาสนา ที่จะต้องเกี่ยวพันกับธรรมชาติและโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับปัญหาของความอุดมสมบูรณ์ และการสืบพันธุ์

งานฝีมือของชาวสินธุมีทั้งเครื่องปั้นดินเผา เหรียญโลหะ และรถลากที่มีล้อ ที่ทำด้วยหินที่แข็งยังคงใช้บรรทุกสินค้าจนปัจจุบันนี้ นอกจากนี้ยังมีลูกเต๋าหลายแบบ ซึ่งก็ให้เห็นว่าคนนิยมเล่นการพนันและความบันเทิง เช่นเดียวกับในสมัยต่อมา ในทางด้าน

คิลปะ สิ่งที่คันพบส่วนมากที่สุดคือรูปปั้นหยุ่งสาในท่าร่ายรำเป็นกองสัมฤทธิ์ รูปปั้นมีลักษณะแบบบางเปลือย แต่มีรอยข้อมือ ส่วนศีรษะซึ่งประดับอย่างงาม สวยงามนั้นมีลักษณะเป็นแบบօสโตร ลายต์สมัยก่อน

เครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนอาวุธต่าง ๆ ที่คันพบได้สะท้อนให้เห็นถึงสมัยในด้านอุตสาหกรรมของสังคมแห่งนี้ แม้ว่าด้านเทคโนโลยีจะไม่ด้อย และผลิตภัณฑ์ทางชนิดได้ถูกสร้างจากไปขยายเป็นสินค้าออกช่วงฝีมือของชาวสินธุก็ยังคงยึดมั่นในรูปแบบเก่า ยกตัวอย่างเช่น ขวาน (shaft-holeaxe) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วເเซียตะวันตกนั้นชาวสินธุก็มีให้เปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ยังคงมีลักษณะที่มีลักษณะแบบและมีลักษณะเดียวกัน แม้ว่ามีตัวเปลี่ยนหอกจะทำให้มีนองเป็นแรงด้วยการใช้แกนกลางเข้าไปซึ่งลักษณะดังกล่าวได้ประดิษฐ์ใช้กันทั่วไปแล้วในที่อื่น ๆ แต่ชาวสินธุก็ยังคงใช้แผ่นมีดบาง ๆ ที่ดูไม่แข็งแรง ใช้จันกระทั้งถึงบ้านปลาราข่องอารยธรรมสินธุ ในทางตรงข้าม สิ่งประดิษฐ์ที่ดูจะเด่นคือ เสือยที่มีพื้นที่น้ำออกมาสั่งประดิษฐ์ขึ้นดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจเป็นพิเศษ ในเรื่องงานที่เกี่ยวกับไม้ ซึ่งเป็นทักษะที่อินเดียมีชื่อเสียงในสมัยต่อมา

ทางด้านเศรษฐกิจ อารยธรรมสินธุก็เหมือนกับอารยธรรมแห่งอื่นทั่วโลก กล่าวคือ ทำการเกษตรกรรมซึ่งมีสำนักชุมชนเพียงพอ เมื่อพิจารณาจากขนาดของประชากรและยังข้าวนาดใหญ่แล้วคงจะมีระบบการชลประทานนาดใหญ่ พืชที่เพาะปลูกได้แก่ ข้าวสาลี ข้าวนาลை และผักชนิดต่าง ๆ ส่วนพืชชนิดใหม่คือฝ้าย ฝ้ายและผ้าฝ้าย บางที่คงผลิตได้จำนวนมากและส่วนเป็นสินค้าออก สัตว์ที่เลี้ยงได้แก่ วัว ควาย หมู และลา ส่วนเนื้อ ไก่ ไก่ชื่อเป็นสัตว์เลี้ยงชนิดแรกในบริเวณกลุ่มแม่น้ำสินธุ และไก่พันธุ์ ไก่กล้ายเป็นสิ่งที่มีค่ามาก

อารยธรรมสินธุก็เหมือนกับอารยธรรมอื่น ๆ ที่ไม่สามารถสืบสานเองได้ แม้จะมีการทำการสิกรรมและเสี้ยงปศุสัตว์ก็ยังไม่เพียงพอ เศรษฐกิจยังต้องเสริมด้วยการค้าทางทะเลกับเมืองโปเตเมีย สินค้าที่ชาวสินธุต้องการคือทองคำ เงิน หินที่มีค่า และโดยเฉพาะทองแดงและดีบุก สิ่งเหล่านี้ต้องแลกเปลี่ยนจากการขายสินค้าจำพวกผลิตผลทางเกษตรและงานของช่างฝีมือที่เป็นส่วนเหลือ

1.3 สมัยพรา嵬 (The Vedic Age) ประมาณ 1800-900 ປີກ່ອນຄຣິສຕກາລ

ສມັຍືນີ້ແມ່ນສມັຍືທີ່ມີຄມນພຣະຫາດທັກງຽນ ອຍ່າງໄວ້ຕາມກົມໍ່ທີ່ສາຄັ້ນທີ່ໃຫ້
ຮາຍລະເອີຍດົກຄືອຖາວາ (Rigveda) ທີ່ໃຫ້ຮາຍລະເອີຍດຳຕ່າງ ແກ່ວກັບຊີວິດຄວາມປັບປຸງ
ຂອງພວກອາຍັນຕະດົຈນທັກຄົດທາງຄາສານາຂອງພວກອາຍັນທີ່ເຂົ້າມໃນອິນເດີຢູ່ໃນຮະຍະຕັນ ແກ່
ຈາກທັກງຽນດັ່ງກ່າວນີ້ທີ່ໄດ້ການສັງຄົມຂອງອາຍັນປະກອບຫົວແຜ່ຕ່າງ ທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ
ໃນເຮື່ອງສົງຄຣາມເປັນພຶເສະໜ ແມ່ວ້າໃນຮະຍະຕັນຈະທຳສົງຄຣາມກັບທັສູຈຸນພ່າຍແປ່ແລ້ວ
ຫາວອາຍັນຍັງມັກທຳສົງຄຣາມໃນໜູ້ເດີວັກນີ້ອີກດ້ວຍ ລະນັ້ນຮະບນເຜ່າ (tribal system)
ຈຶ່ງມີການເປັນແປ່ງໃນທາງທີ່ສັບສົນ ເຊັ່ນ ບາງເຜົ່າສູງຫຍ່ໄປ ແລະ ບາງເຜົ່າປາກງູ້ຫຸ້ນມາ
ແລ້ວໃນຮະຍະທີ່ມີອີກຫລາຍແຜ່ກໍ່ທີ່ເກີດມີການປະບັນກັນຜູ້ທີ່ເປັນຫົວໜ້າເຜ່າເຮີກວ່າຮາໜາທີ່ຄັດເລືອກ
ນາຈາກທີ່ປະຫຼາມອັນກົບ ໂດຍພິຈາລະາຈາກຜູ້ທີ່ມີຄວາມສາມາດແລະກຳລັ້າຫຍຸ້ນໃນສົງຄຣາມ
ແມ່ວ້າຕໍ່າແທນ່ງຮາໜາຈະມີການສືບທາຍາກັນກົດຕາມ ຜູ້ທີ່ເປັນນັກປະເວີນຄົ້ນສູງຈະອົກໄປ
ທຳສົງຄຣາມໂດຍໃຫ້ຮົມນ້າ ສ່ວນພວກຄນສາມັນຈະກຳຫົວໜ້າທີ່ເປັນທັກຮາຮາບແລະສື່ອອາວຸຫ
ປະເທດໃດກໍສຸດແຫ່ຕະຫາມໄດ້ ຫັ້ນຫັ້ນຕໍ່າສຸດຂອງສັງຄົມເປັນພວກທາສທີ່ສ່ວນໄຫຍ່ເປັນ
ເໝລຍທີ່ໄມ້ໃຫ້ຫາວອາຍັນ ສຕຣີໃນສມັຍືນີ້ເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບເກີຍຕິຍີຕະຄວາມເຄົາປ
ແມ່ວ້າຈະເປັນຮອງຕ່ອບບຸຮຸຈຸໃນສັງຄົມທີ່ຍືດທັກການຝ່າຍນິດາ ເນື້ອທາໃນບທສຣເສຣີຢູ່ (hymn) ທີ່ແຕ່ງ
ສມັຍືສັງໄດ້ກ່າລ່ວງວ່າ ພວກພຣະຜູ້ທີ່ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຂອບຕ່ອພິທີທາງຄາສານາໄດ້ຕັດແປ່ງພິທີ
ໃຫ້ສັບສັນຫຸ້ນນີ້ ແລະໃຫ້ພັດນາຕະເວງຈະເປັນທີ່ບໍ່ຮັກສໍາຄັນຂອງຫົວໜ້າເຜ່າ ໃນເວລາ
ເດີວັກນັກການແປ່ງຫັ້ນຍັງຄົງຫລວມຍູ້ ກາຣເຄື່ອນຍ້າຍຈາກຫັ້ນນີ້ໄປອົກຫັ້ນນີ້ຂັ້ງກະກະທຳ
ໄດ້ງ່າຍ

ປະມານ 2000 ປີກ່ອນຄຣິສຕກາລ ປະຊາບທີ່ເປັນພວກເຮົ່ວອ່ອນເລື້ອງສັຕ່ງ
ຜູ້ພຸດກາຈາກທ້ອງກືນອິນໂດຍໄປໄດ້ພິທີຕິດນັດຮອບນອກຂອງພຣມແດນທາງດ້ານເໜືອແລະ
ດ້ານຕະວັນອອກຂອງຕະວັນອອກຄາງ ແລະໄດ້ຕັ້ງມືນເປັນຜູ້ປົກຄອງຮາຍເສັກ ແກ່ໃນຮະຍະ
ແຮກກີດັ່ງມືນໃນຮະຍະສັນ ຈະກະທັ່ງຄ່ອຍ ແກ່ເປົ້າພິທີຕອຍເຫັນວ່າ ໃນບຽດຕາກລຸ່ມຄົນເທົ່ານີ້
ມີກລຸ່ມໜີ້ ທີ່ຈຶ່ງເຮີກວ່າ ອາຣຍະ (Arya) (ກາຈາວັງກຖຸເຮີກວ່າອາຍັນ) ມີຄວາມໝາຍວ່າ
“ສັງຄູ້າ” (Kinsmen) ພວກອາຣຍະເໝືອນກັບພວກພ້ອງຂອງຕະນາລ່າວ໌ໃຫ້ຫຼຸດເສີຍ
ຮະຍະໜີ້ໃນອິຫວ່ານຕະວັນອອກກ່ອນທີ່ຈະເປົ້າໄປຢັ້ງທຸກໆຫຼັ້າໃນທຸນເບາຂອງ Afghanistan
ເປັນຮຽນຕາກໍກາຮຽນຂອງຜູ້ບຸກຮຸກໄດ້ທຳໃຫ້ທຸກໆບ້ານທີ່ອຸ່ງກາງພຣມແດນຕະວັນຕາຂອງ

อารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุเกิดความสัมสโนลมื่น 2000 ปีก่อนคริสตกาล มีหมู่บ้านแห่งหนึ่งถูกไฟไหม้และถูกครอบครองโดยชาวอารยันที่มีความเจริญด้อยกว่า

ในขณะที่สัญญาลักษณ์แห่งความยุ่งยากและความหวาดกลัวได้ปรากฏขึ้นแก่เมืองสินธุ เมืองสินธุได้ประสบความยุ่งยากจากความเสียหาย และความทายนะจากน้ำท่วมเป็นเวลาหลายครั้งหลายหนน แต่ละครั้งเมืองได้รับการทะนบารุงขึ้นใหม่ และยังคงใช้เปลี่ยนเดิม เห็นได้ชัดที่เดียวว่า สังคมที่มีความจำเป็นจะต้องเปิดนั้นบัดนี้ได้ยอมรับผู้ลี้ภัยซึ่งนิยมความสะอาดสวยงามสังเกตจากการแบ่งจานวนห้องออกไปและการสร้างที่พักที่มีคุณภาพดี การก่อสร้างกรุงเข้าไปถึงถนนซึ่งนี้ให้เห็นถึงความก่อตั้งของจานวนประชากรและความต้องการรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผู้มาอยู่ใหม่ที่มีระเบียบวินัยที่ด้อยกว่า ลักษณะชาวชานที่เป็นแบบต่างชาติที่ใช้หมู่บ้านจนถึงทางตะวันตกได้เป็นเครื่องสนับสนุนในเรื่องจานวนประชากรเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นพวกลี้ภัยที่มาจากนอกเขตอารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุ ภายในเขตลุ่มแม่น้ำสินธุความกลัวก็จากกรุงศรีสุรินทร์ให้ชาวนาพากันลี้ทิ้งหมู่บ้านที่ไม่มีการคุ้มกันเข้าไปหาความปลอดภัยในเขตเมืองกัน เป็นเหตุให้ขาดผสัชทางภูมิตรกรรมและยังเพิ่มปัญหาใหม่อีก ในเขตเมืองมีประชากรสันหลามนอกจากนี้การที่ชาวนาที่หนีไปนั้นได้ละเลยการสร้างเขื่อนและคลอง จึงทำให้เกิดความเสียหายขึ้นในระหว่างที่เกิดน้ำท่วมประจำปี และผลที่ตามมาคือเกิดทุพภิกขภัยและโรคระบาดขึ้นในเมือง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเศรษฐกิจของลุ่มแม่น้ำสินธุได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างหนัก

ในเวลาเดียวกัน เมืองได้รับการสร้างสิ่งป้องกันเข้มแข็งขึ้น แต่ป้อม ค่ายที่สร้างขึ้นอันมีขนาดใหญ่ถูกสร้างกินความจำเป็นที่จะใช้ป้องกันผู้บุกรุก ได้ปรากฏชัดเจนว่าไม่เคยมีความพยายามใด ๆ ที่จะเสริมสร้างให้เมืองแข็งแรง บางที่ผู้ปักครองคงหวัดกลัวกัยอันเกิดจากความไม่พอใจของชาวเมืองที่อยู่ดอนล่างก็ได้

ประจักษ์พยานที่แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงปราภรขึ้นที่ Mohenjo-daro คือการพบกระโหลกมนุษย์มากมายและ ซากศพอยู่ในท่าที่กำลังจะหนีภัย การที่ไม่สามารถกลบเกลือนศพผู้ถูกฆ่าตายเป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่า ความทายนะครั้งนี้เกิดจากการบุกรุก

ของชาวต่างชาติ และชาวอารยันก็คงเป็นผู้ปฏิบัติการนี้ ในทุกเวท เทพเจ้าแห่งสังค河流 ของชาวอารยันได้รับฉายาว่า “ผู้ทำลายป้อม” เลี่ยตัววิ คงเป็นผู้ทำลายป้อมของเมืองสินธุ นั่นเอง

ในขณะเดียวกันได้มีสิ่งกิจด้านกับชาวสินธุ คือการยึดครองกำลังถูกทำลายแต่อารยธรรม มิได้ถูกทำลายชั่วในเวลาศึกเดียว แม้แต่ในทุกเวทยังกล่าวว่าการต่อสู้กับเวลาวนาน อาจเป็นเวลาถึงหลายศตวรรษ ชาวสินธุหลายคนถูกจับได้และถูกปฏิบัติเยี่ยงทาส แต่ก็มี หลายคนสามารถหลบหนีไปได้ ที่ไกลส ฯ กับเดลีซึ่งมีลักษณะการตั้งถิ่นฐานที่คล้ายคลึง กันกับสินธุได้เปิดโอกาสให้มีการอพยพเข้าไปอยู่ในที่ราบลุ่มแม่น้ำคงคา ในด้านตะวันออก เนียงใต้ร้อน ๆ อ่าว Cambay และบริเวณปากแม่น้ำ Narbada และ Tapti ซึ่งมีลักษณะ เช่นเดียวกับเมืองของสินธุยังคงรุ่งเรืองอยู่ เพราะผู้บุกรุกเข้าไปถึงอย่างไรก็ตามในบริเวณ ดังกล่าวนี้ค่อย ๆ เปสิญแปลงรัตนธรรมของตนกลายเป็นทายาทผู้รับรัตนธรรมของ ชาวสินธุ เมื่อประมาณ 1000 ปีก่อนคริสต์กาล โดยไม่มีการบุกรุกที่ร้ายแรงแต่อย่างใด จะเห็นได้ว่า อารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุยังไม่สูญหายไป ดังเช่นที่บังเกิดขึ้นในทางตอนเหนือ มันเพียงแต่ค่อย ๆ จางไปช้า ๆ เท่านั้น อย่างไรก็ตามสิ่งที่น่าสนใจพอ ๆ กับความลับน้อย ของอารยธรรมดังกล่าวก็คือการพัฒนาของเมืองสำคัญ 2 เมือง ซึ่งเป็นการทำลายหัวใจ ของอารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุที่เดียวในระบบธีระบบวร หมายความว่าไม่ได้มีการแบ่งกันอย่างตายตัว แต่ได้มีการห้ามมีความสัมพันธ์กับชาวพื้นเมืองที่ถูกพิชิต ทั้งนี้ เพราะต้องการรักษาความ บริสุทธิ์ของเชื้อชาติ ส่วนพวกพระเป็นผู้ที่ทำตนเป็นอภิสิทธิ์ชนได้ แยกประชานอก เป็น 4 ชั้นคือพระ (พระมหาณ) นักรบ (กษัตริย์) ชาวนา กษิกร (โวช) และ ทาก (ศูกร)

การที่พวกอารยันได้บรรยายเกี่ยวกับศัต្សสำคัญของเข้า ทำให้เราเห็นภาพ ของชาวสินธุและการดำรงชีวิตของเข้า ลักษณะของชาวสินธุร่างเตี้ย ริมฝีปากหนา จมูกแบน แต่เป็นคนมั่งมี ดำรงชีวิตอยู่อย่างหรูหราฟุ่มเฟือยกายในสถานที่ที่มีป้อม คุ้มกันอย่างแข็งแรง แม้ชาวสินธุจะมีความชำนาญในเรื่องงานยั่งค่าแต่พระอินทร์ เทพแห่งสังค河流 สามารถนำประชานของพระองค์ (อารยัน) เข้าทำลายล้างป้อมของ ชาวสินธุได้สำเร็จ

แม้ว่าชาวอารยันจะถูกเหยียดหยามชาวสินธุ แต่ก็ยังมีการประปันกันระหว่าง ชาวอารยันและชาวสินธุซึ่งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ได้มีชาวอารยันชายหถายคนแต่งงาน อยู่กินกับท้าสหภูมิของชาวสินธุ

การจัดระเบียบสังคมของชาวอิรยันสร้างขึ้นจากหน่วยครอบครัว ซึ่งมีบิดาเป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาดโดยสืบทอดกัน ประเพณีของครอบครัวมีศูนย์กลางอยู่ที่กองไฟซึ่งทั้งบิดาและมารดาจะต้องทำพิธีสวัสดิ์และทำเครื่องเซ่นเป็นประจำวันทุกวัน ครอบครัวที่เป็นญาติกันเกี่ยวรวมตัวกันเป็นสกุลเดียวกัน (clan) ภาษาหลังจากที่ได้ตั้งหลักแหล่งเรียบร้อยแล้วก็ได้ชื่อว่า “หมู่บ้าน” หลาย ๆ สกุลรวมกันเป็นผ่านหนึ่ง

แม้ว่าจะมีการทำกิจกรรมกัน แต่ในทุกเวลาไม่ค่อยจะกล่าวถึง และมักกล่าวถึงอาชีพที่สำคัญของชาวอิรยันคือ การทำปศุสัตว์ ในความเป็นจริง ชาวเมืองทบทามสำคัญในการดำรงชีวิตของชาวอิรยันโดยใช้รากเป็นห่วงวัสดุความมั่งมีอย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะไม่เป็นสัตว์ที่ศักดิ์สิทธิ์ ชาวอิรยันนิยมงานเลี้ยงมากมีการจัดงานเลี้ยงบ่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นงานเลี้ยงในพิธีทางศาสนาหรือไม่ แต่จะเป็นโอกาสให้ชาวอิรยันได้มีสตรีภาพและได้ดื่มของมีเน่า ในงานเลี้ยงจะมีเดนตรีและเต็นรำประกอบ เครื่องดนตรีเล่นเป็นจำพวกกล่อม เครื่องดีดคล้ายน้ำเต้า (ute) พิณ พร้อมกับฉิ่ง ชาบ และกลองเพลงที่ร้องเป็นเพลงสรรเสริญวีรกรรมของเวรบุรุษ และมีการร้องรำทำเพลงกับหญิงเด่นรำ นอกจากนี้ชาวอิรยันซึ่งก็เหมือนกับชาวอินเดียทั่วโลกทั้งในสมัยก่อนและปัจจุบัน คือติดการพนัน

ทักษะสำคัญของชาวอิรยันได้กล่าวไว้ในทุกเวลา เช่นกัน โดยเฉพาะช่างฝีมือที่ประดิษฐ์อาวุธสังหารให้รับการยกย่องอย่างสูง ชาวอิรยันได้ชื่อว่าเป็นพวกรที่มีเทคโนโลยีในการผลิตอาวุธที่ชาวอิรยันใช้ได้แก่หัววน (shaft-hole axes) ดาบและหอกที่มีใบมีดตรงกลางที่แข็งแกร่ง ส่วนอาวุธประเทกอื่น ๆ ก็ล้วนแต่เป็นประดิษฐ์ภาพสูงหนือกว่าของชาวสินธุทั้งสิ้น นักรบชาวอิรยันมีความเชี่ยวชาญและเห็นใจมาก โดยมีธนูที่ประดิษฐ์พิเศษเป็นอาวุธ ช่างไม้และช่างทำหมาสามารถประดิษฐ์หมาที่มีน้ำหนักเบาและสามารถเคลื่อนไหวได้รวดเร็วกว่าทรายของชาวสินธุที่หนัก แม้ว่าเหล็กซึ่งเป็นโลหะที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในเอเชียตะวันตกส่วนใหญ่หายากในอินเดีย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอินเดียมีไประดิษฐ์ที่ดีต่อรองกับชาติอื่น อยู่โดยเดียวจนกระทั่งถึงคราวที่เปอร์เซียได้แผ่อำนาจมาในตอนปลายศตวรรษที่ 6 จึงได้ใช้เหล็กกันอย่างแพร่หลาย

ทุกเวลา ซึ่งเป็นการรวมพลงานทั้งครอบครัวและสังคม โดยพราหมณ์เรื่องราวเกี่ยวกับศาสนาของชาวอิรยันมากกว่าที่จะเกี่ยวข้องกับชีวิตทางการเมืองและสังคม ส่วนในสามเวลาและช่วงเวลาที่สับให้ความสำคัญกับศาสนาที่มีเพิ่มผลเพิ่มขึ้นโดยพราหมณ์เป็นผู้กำหนด

พิธีกรรมให้สับซับซ้อนซึ่งพิธีกรรมต่าง ๆ นั้นจะต้องใช้เวลาศึกษาดูอดีตที่เดียว ส่วนอัตรารพเวทก็เป็นสิ่งที่น่าสนใจ เพราะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนา กิจของมวลชนซึ่งได้รวมเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ไม่ใช่เป็นของอารยันไว้เป็นจำนวนมาก พระรามณ์แต่งขึ้นระหว่าง 900 และ 600 ปีก่อนคริสตกาล เป็นว้อยแก้วเป็นการวิพากษ์ วิจารณ์พระเวท โดยพยายามที่จะอธิบายและพิจารณาศาสนาที่จะต้องกระทำพิธีกรรม เมื่อมีการแต่งเติมมากขึ้นเท่าใดก็ยิ่งทำให้มีข้อกังขาในความมีอำนาจสูงของพวกพระรามณ์

หัวใจสำคัญของศาสนาพระเวท (vedic religion) คือการทำพิธีบูชาขัยัญเพื่อ ทำให้พระเข้าพอยู่ การทำพิธีแบบธรรมชาติอ นำของสังเวชมาไว้ในกองไฟ ซึ่งถือเป็น ไฟศักดิ์สิทธิ์ เป็นไฟที่บูชาพระอัคนี ผู้ซึ่งจะนำของสังเวชนี้ส่งต่อไปยังพระเจ้าในสวรรค์ ในขั้นตอนการประกอบพิธีเป็นแบบพิเศษ ซึ่งชาวอารยันคนใดก็สามารถกระทำได้ และ พระเจ้าส่วนมากก็ถูกเป็นผู้ที่มีใจโอบอ้อมอารีเมตตากรุณ แล้วให้ความร่วมมือที่จะ ช่วยเหลือประชาชนของพระองค์ให้สมประสงค์ อย่างไรก็ตามการประกอบพิธีบูชาขัยัญ หากกระทำผิดพลาดและสร้างความไม่พอใจให้แก่พระเจ้า พระเจ้าก็จะลงโทษผู้กระทำนั้น

พระเจ้าของอารยันมีลักษณะคล้ายคลึงกับพระเจ้าของชาวอินเดียโบราณ เช่น Dyaus-piter ซึ่งเป็นบิดาของพระเจ้า ซึ่งก็เหมือนกับเทพเจ้า Zeus ของกรีก และ Jupiter ของโรมัน แต่ในสมัยพระเวท (Vedic times) ความสำคัญของพระองค์เป็นรองไป พระเจ้า ที่สำคัญที่สุดในสมัยพระเวทคือพระอินทร์ ผู้เป็นเทพแห่งพายุและสงเคราะห์ มีอาวุธ ประจำพระองค์คือ ฟ้าผ่า นักรบชาวอารยันให้ภาพพระอินทร์เป็นเทพที่มีน้ำใจ ที่แข็งแรง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นเทพที่โปรดปรานงานเลี้ยงและการดื่มน้ำโสมซึ่งได้มาจากการบ้านชนิดที่ขึ้นบนเบตงญาไถ่นำมาประกอบพิธีเพื่อให้พระเจ้าและพวกพ้องคุ้ม มีผลทำให้เกิดมีเนาและเกิดภพลง น้ำโสมที่ศักดิ์สิทธิ์ยังใช้บูชาขัยัญพระเจ้าองค์อื่น ๆ ได้อีกด้วย และดื่มเพื่อทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพลังงานธรรมชาติ สำหรับ ดื่มน้ำโสมนี้จะเกิดความกลืนในปรากภูมิการณ์ทางธรรมชาติ

มีเทพเจ้าอีกองค์หนึ่งที่เกี่ยวข้องกับพระอินทร์คือ พระวิศวนุ กล่าวกันว่า พระองค์สามารถเดินข้ามโลกเพียงสามก้าวเท่านั้น พระองค์เป็นเทพเจ้าที่มีบทบาทสำคัญ ในสังคมคุณมัชต่อง นอกจากนี้ก็มีเทพเจ้าที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติอื่น ๆ อีก เช่น พระราหุ และพระรุหรา (Rudra)

พระรุณเป็นเทพที่มีความสำคัญเป็นลำดับสองจากพระอินทร์เป็นเจ้ายัง และเป็นผู้ดูแลรักษาเป็นของจักรวาล เช่น เป็นผู้ลงโทษมนุษย์ผู้กระทำบาป พระองค์ไม่เหมือนกับพระอินทร์ พระองค์จะประทับอยู่ในสวรรค์และคอยรับรายงานความประพฤติชั่วของมนุษย์จากสายลับของพระองค์ ฉะนั้น จึงเป็นเทพที่รับรู้ทุกประการ และสิงสิทธิ์อยู่ในทุกหนทางแห่ง ผู้ซึ่งมนุษย์เข้าใกล้แล้วจะต้องเกิดความกลัวและสั่นสะเทือน การทำพิธีบูชาขั้นต่ำแต่เพียงประการเดียวยังไม่อาจจะมั่นใจได้ว่า จะเป็นการสร้างความพอพระทัยให้พระองค์ สิ่งสำคัญคือผู้ทำบ้าปஜต้องทราบตนของเพื่อชำระนาป นอกจากการบูชาขั้นต่ำแล้วเพิ่มภาระน้ำมนต์ต้องด้วยจากการพูดเท็จ การเป็นศัตรุ การทำลายมิตรภาพ และการทำผิดศีลธรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะที่เกิดจากความโกรธ ที่เกิดจากแอลกอฮอล์ หรือการพนัน พระองค์จะเป็นผู้นำโรคภัยไข้เจ็บมาสู่ผู้ทำบ้าปและแม้แต่บ้าปของบิดา ก็จะตกแก่เขาด้วย

พระเจ้าผู้เม่นธนูคือ พระรุหก แม่พระองค์จะมีได้เป็นเทพผู้มีคุณธรรมแต่เมื่อทรงแพลงธนูไปเก็บแล้ว ณ ที่นั้นจะต้องเกิดโรคระบาดและความหายใจฉะนั้น พระองค์จึงเป็นเทพที่น่ากลัว และผู้สาวด้ออนวอนจะต้องเผาลูกครรภ์ทุกแห่ง อาย่างไร ก็ตามพระองค์ก็มีส่วนดี เพราะทรงปกปักษ์รักษาดันไม่เชิงจะใช้เป็นยา จึงกล่าวได้ว่าเป็นเทพแห่งพลามัย

ในตอนปลายของสมัยพระเวท พระราหมณ์ทำให้ผู้ที่นับถือส่วนมากมั่นใจว่าการคงอยู่ของจักรวาลนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการประกอบพิธีกรรมบูชาขั้นต่ำที่พวกราหมณ์เป็นผู้กระทำและกำหนด หากปราศจากพระราหมณ์และพิธีกรรมแล้ว จะก่อให้เกิดความหายใจ และภัยพิบัติในขณะเดียวกัน ได้เกิดวิรัตนาการด้านความคิด เพื่อแสวงหาคำตอบชี้งปรากម្មอยู่ในบทที่ ๑ ในบทการสร้างโลกในทุกเวลา

“ในเบื้องแรกนั้น ไม่มีทั้งสัต และอสัต
ไม่มีอากาศ ไม่มีท้องฟ้า ณ ที่ไกลออกไป
อะไรเล่าถูกปกปิดไว้? ณ ที่ใด ในความพิทักษ์ของใคร?
มิแต่น้ำลึกที่ไม่อาจหยั่งถึงได้จะนั้นหรือ?

“ไม่มีทั้งความตาย และชีวิต
 ไม่มีทั้งรัตติการล และทิราภัน
 “สิง” เดียวเท่านั้นมีอยู่
 “สิง” นี้มีอยู่ก่อนสิงทั้งปวง”
 “มีแต่ความเมื่องแห่งกลุ่มหัวไปหมด
 ไม่มีแม้แต่สัญญาลักษณ์ หรือเครื่องหมายใด ๆ
 ด้วยพลังความร้อน “สิง” นั้นก็ปรากวู๊ชิน
 ปราญหั้งหลายได้ศันหา
 และได้พนความมีอยู่ (สัต) ในสิงที่ไม่มีอยู่ (อสัต)”

อย่างไรก็ตามบทสุดดังกล่าวนี้ได้เปิดโอกาสให้มีการไตรตรองและเป็นแรงบันดาลใจให้แสวงหาคำตอบอันสมบูรณ์ ซึ่งแสดงลักษณะแนวคิดของอรัญญา และอุปนิษัท และแก่น และความคิดทางกฎหมายของอินเดียในสมัยต่อมา อย่างไรก็ตาม การสร้างพื้นฐานสำหรับปัญหานี้ คือการพัฒนาทางด้านการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ภายหลังปี 900 ก่อนคริสตกาล

1.4 การก่อตั้งอารยธรรมอินโด-อาryan (The Rise of Indo-Aryan Civilization

ประมาณ 900-500 ปีก่อนคริสตกาล)

ในระยะนี้อาryan ได้ขยายอำนาจเข้าไปในบริเวณที่รับสู่แม่น้ำคงคา และขยายไปจนถึงฝั่งทางเหนือของดินแดนสามเหลี่ยมในเบงกอล ทั้งนี้ภายใต้ผู้นำที่สำคัญ อาทิ ภารตะ ผู้นำที่รับสู่แม่น้ำคงคา และขยายการที่ภูมิประเทศเป็นป่า ซึ่งทำให้อารยันต้องหันมาร่วมมือกันและให้ความสำคัญแก่ผู้นำมากขึ้นกว่าสมัยที่ยังเป็นเพ่าเล็ก ๆ ฐานะของผู้ปกครองเริ่มมีอำนาจเด็ดขาด ส่วนพระราชนักรักษาการอุปถัมภ์จากผู้เป็นประมุข พระราชนักรักษาการอุปถัมภ์จะตอบแทนด้วยการสร้างเกียรติยศ และอำนาจให้กับผู้ปกครอง อัศวเมธเป็นม้าบูชาัญชื่อพัฒนาขึ้นมาเพื่อขยายอำนาจ ด้วยวิธีการบูรณะของผู้ปกครอง ม้าจะถูกปล่อยให้ท่องเที่ยวไปเป็นเวลาหนึ่งปี และมีกอทัพของกษัตริย์ติดตามไป เมื่อไรก็ตามที่ม้าตัวนี้ย่างเหยียบเข้าไปในเขตแดนของกษัตริย์องค์ใด กษัตริย์องค์นั้นจะต้องเสือกว่าจะยอมอยู่ได้อำนาจของกษัตริย์ผู้เป็นเจ้าของม้าหรือจะทำสิ่ง甚么 นอกจากนี้ก็ยังมีพิธีอื่น ๆ อีกที่จะทำให้กษัตริย์มีอำนาจ ซึ่งกำหนดโดยพระราชนักรักษาการ

ตัวยิบีดังกล่าวที่ทำให้ฐานะของกษัตริย์และพระมหาณเจึงต้องพึงพาอาศัยเชิงกันและกัน สภาของผู้ก็หายไป เพราะความสัมพันธ์อันใกล้ชิดดังกล่าวได้เด่นขึ้นมาและสภากฎมิศาสตร์ ทำให้เกิดการแบ่งแยกทางการเมือง ในท้องถิ่นท่อญุ่ร่องอกมีผู้เลือก ๆ ซึ่งคงไม่ใช่พวก อารยันได้ก่อตัวขึ้นและคงอยู่เป็นเวลาหลายศตวรรษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณเชิงเขา หิมาลัย

ในขณะเดียวกัน การถางป่าเพื่อทำการเพาะปลูกได้นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญ มีนิกานเรื่องหนึ่งใน พระมหาณได้กล่าวถึงการใช้ไฟ โดยได้รับคำสอนจากพระอัคเนทพเจ้าแห่งไฟ เพื่อทำให้ป่าโลงเตียน นิกานเรื่องนี้ได้ ชี้ให้เห็นถึงความก้าวหน้าของอารยันที่ขยายไปทางตะวันออกและวิบีที่จะอาชนาป่า ฉะนั้น เพื่อใช้ประโยชน์ของพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิประเทศเช่นนั้น จึงให้ความสำคัญกับ การเกษตรกรรม การปักครองขยายอุดกไปมีการตั้งเมืองและนครขึ้น การเปลี่ยนแปลง จากสังคมผู้เป็นสังคมที่มีเขตแดน (territorial society) ได้ทำลายองค์กรของผู้ การที่ ความรู้สึกของการร่วมกันของผู้และความเป็นญาติได้สูญเสียไปทำให้เสริมสร้างความ เป็นปัจเจกของตนเองและของรัฐบาลกลาง ความรู้สึกที่ตามมา ซึ่งเป็นความรู้สึกของ ความไม่ปลอดภัย กระตุนให้เกิดมีลักษิกรรมน遁 (asceticism) และลักษิมของโลกในแทรร้าย ซึ่งได้เกิดควบคู่ไปกับความก้าวหน้าของอารยธรรม เนื่องจากมีความเจริญรุ่งเรืองขึ้น จึง กระตุนให้มีการก่อรุปหน่วยทางการเมืองที่ใหญ่กว่าภายใน การปักครองที่มีอำนาจเด็ดขาด จึงทำให้เพิ่มช่องว่างระหว่างผู้ปักครองกับผู้อยู่ใต้การปักครองซึ่งช่องว่างดังกล่าวได้สร้าง ความไม่พอใจ

คุณลักษณะเด่นของแนวความคิดใหม่นี้คือ ลักษิปัจเจกบุคคล (มีคุณยร่วม ก็คนเอง) ในทางศาสนา (religious individualism) เพราะการปักครองของพระมหาณ โดยเน้นพิธีกรรมไม่สามารถสร้างความพ่อใจได้อีกต่อไป การฝึกษาความรู้ทางลักษิลักษิ หรือรหัสyan (mystic knowledge) และความรู้แข็งที่มีอยู่นอกเหนือการบูชาอยู่แล้วจะประเจ้า ต่าง ๆ ได้แสดงถึงทัศนะที่ทันสมัยกว่าที่ใหม่กว่าในเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตในโลกนี้ และชีวิต ภายนอกจากด้วย ไม่มีข้อสงสัยเลยว่า คำสอนที่ไม่ใช่เป็นของชาวอารยันได้เข้ามามืออิทธิพล อย่างมาก ในคำสอนเหล่านี้ก็ได้แก่ สังสาระ คือการเรียนรู้ถ่ายทอดของวิญญาณ และ สัมพันธ์กับเรื่องการ ซึ่งการทำดีและเลวของชีวิตนี้จะกำหนดฐานะในชีวิตหน้า แม้ว่า

ที่มาของคำสอนทั้งสองยังไม่ชัดแจ้งนัก ที่ยอมรับกันทั่วไปในตอนปลายของสมัยนี้ แม้แต่พีซึคือส่วนแล้วแต่อยู่ในขบวนการที่เป็นไปโดยไม่ขาดสาย ที่เรียกว่า “วงสอชีวิต” แม้แต่พระเจ้าก็อยู่ในขบวนการดังกล่าวที่

สำหรับคนทั่ว ๆ ไปแล้ว แนวความคิดดังกล่าวจะไม่ดึงดูดใจก็ไม่ใช่ ถ้าหากชาติก่อนทำชาติไวมากชีวิตนี้ก็จะลำบาก ในทฤษฎีกรรมได้ให้คำมั่นสัญญาไว้ว่าจะให้ชีวิตที่ดีแก่ผู้ประพฤติดี แต่บางคนพบว่าทัศนะที่ต้องเกิดแสงเกิดอีก เป็นสิ่งที่นำสั�ปิงค์สันกัพร (ascetic) จึงอุทิศเวลาตนหาความสันทิชชัยปลดปล่อยมนุษย์ให้พ้นจากวงจรการเกิดการตายที่ไม่รู้จักจบสิ้น ส่วนเป้าหมายที่พระมหาณสั่งให้ประกอบพิธีบูชาขัยญันนั้น ไม่สามารถช่วยได้

หนังสือ “อรัญภ” เป็นหนังสือคำสอนของพากนักพรตผู้ซึ่งเข้าไปนั่งวิปัสสนาในป่า ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่มีภัยตราชากตามทัศนคติของชาวอารยัน ในขณะที่นักพรตยังคงยอมรับความจำเป็นของการประกอบพิธีบูชาขัยญของพระมหาณพากนักพรตได้แสวงหาคิดตอบเพื่อขอธินายความหมายอันเป็นสัญญาลักษณ์ของพิธีนั้น และสำหรับพากเข้าความหมายดังกล่าวมีความสำคัญยิ่งกว่าการกระทำพิธีบูชาขัยญเสียอีก

ศัมภีร์อุปนิษัท ยังคงยอมรับการมีพระเจ้า แต่แสวงหาความจริงที่อยู่ในใหญ่และมีความหมายกว้างขวาง ซึ่งมนุษย์ทุกคนเมื่อยู่ในตัวเองแล้ว ถ้าเข้าสามารถเดินทาง แนวความคิดดังกล่าวมีความสำคัญ (microcosmic self) ซึ่งเป็นส่วนย่อยที่มีในแต่ละบุคคล นั้นเป็นส่วนหนึ่งแห่งความจริงสถากลศิลป์ พระมัน อາتمัน และพระมันเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน และเป็นอมตะเที่ยงแท้การสำหรับผู้ซึ่งให้ความสำคัญแค่ในเรื่องพิธีบูชาขัยญ และการสะสมบุญทางโลก จะไม่เข้าใจความจริงอันสูงส่ง และความจริงอันเป็นของสถากล กว่า นั่นคือความจริงที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ผลต่อมาคือพากเข้าจะต้องเกิดแสงเกิดอีก ไม่สามารถจะหลีกหนีไปจากชีวิตเป็นมายาซึ่งมีทั้งความทุกข์และกิเลศตันนานัปการ ในทางตรงกันข้าม ผู้ที่เข้าบำเพ็ญตนในป่าพร้อมกับหัวใจที่เปี่ยมไปด้วยความอดทน และมีความครึกครื้นในพระมันจะพบแต่ความสงบทางจิตใจที่สักลึกลับพบริษยาณอมตะ (आत्मन) ที่ทำลายไม่ได้ และบรรจุถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระมัน นักศึกษาที่ต้องการแสวงหาความรู้ในเรื่องนี้จะต้องเสาะหาครุผู้ซึ่งมีความรอบรู้ในพระเวท ผู้ซึ่ง

แต่คำสอนทั้งสองก็พัฒนามาเต็มที่และเป็นชีวิตของสัตว์ทั้งปวงในแมลงบางชนิด หรือ

แม้แต่พีซึคือส่วนแล้วแต่อยู่ในขบวนการที่เป็นไปโดยไม่ขาดสาย ที่เรียกว่า “วงสอชีวิต”

ยอมรับว่าการบูรณาภิญญาที่ไม่เป็นสิ่งเพียงพอ และเป็นผู้ที่รู้จักพรหมัน รู้หากันนักศึกษา ได้รับความสงบทางจิตใจได้ และเข้าหาครุตัวความอ่อนน้อมถ่อมตนแล้ว ครุจะเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระมหาวิทยาโดยอาศัยความรู้นี้ นักศึกษาจะเข้าใจความจริงแท้เพียงประการเดียวคือวิญญาณอ่อนน้อมตระไม่ตับสูญ (อาทิตย์)

มีข้อความการสอนหาระหว่างปิดตาและบุตรซึ่งที่ให้เห็นและอธิบายด้วยตัวอย่าง ของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสภาวะของอาทิตย์และความชั่วสากล ปิดตามิ่งทันตีข้อ การอธิบายแก่บุตรว่า ในตอนปฐมกาล มีเพียงสิ่งเดียวที่ไม่มีสิ่งที่สอง บางคนประกากว่า ในตอนปฐมกาล ไม่มีสัต (nonbeing) ที่ไม่เป็นอย่างไร การถูกเตือนเช่นนั้นไม่มีเหตุผล ผู้เป็นปิดาจึงขอร้องให้บุตรนำเกลือใส่ลงไปในแก้วน้ำ เอาไว้รุ่งขึ้นก้าวหากาลเกลือ แต่เมื่อเวลาไปนานกันน้ำแล้ว ดังนั้น เขาจึงได้สอนบุตรให้จินน้ำจากส่วนต่างๆ ของแก้วแล้วให้นำกรอบของมันซึ่งรัสดีมีปิดาอยู่กับบุตรว่า เกลือแม้จะมองไม่เห็น คงอยู่ในน้ำนั้นเอง และเหมือนกับสัต แม้จะไม่ทำได้ตามประสาทสัมผัส มันแทรกซึมอยู่ในโลก ในความเป็นจริง โลกนี้ทั้งหมด มีแก่นแท้คืออาทิตย์ นั่นคือความจริง

เป้าหมายของนักพรต (mystic) คือการหลุดพ้น (โมกชา) จากห่วงโซ่แห่งโลภิยวัตถุคือองล้อชีวิต การหลุดพ้นจะบรรลุได้ก็ต่อเมื่อรู้จักบำเพ็ญคุณธรรมานตน การศึกษาเล่าเรียนและการนั่งสมาธิที่จะนำไปสู่การรู้แจ้งเห็นจริงแห่งตน ว่าอาทิตย์ภายในและความจริงอันสูงสุดเป็นสิ่งเดียวกันและเหมือนกันทั้งปัจจุบันและตลอดไป การรู้แจ้งเห็นจริงดังกล่าวจะทำให้การเรียนรู้ด้วยกายเกิดที่ไม่รู้จักจบสิ้นต้องสิ้นสุดลง โดยการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของอาทิตย์อันนิรันดร ความกังวลต่อสิ่งที่เปลี่ยนแปลง และสิ่งที่ไม่แท้ก็จะพบจุดจบด้วย หนทางที่จะไปสู่เป้าหมายนี้คือการลดความมุกพันกับวัตถุในชีวิตนี้ด้วยการมีชีวิตอยู่อย่างนักพรต ซึ่งแม้แต่ชีวิตหรือความตายก็ไม่สำคัญ ความจำเป็นในการลดความมุกพันต่อโลกนี้ทำให้เกิดมีการปฏิบัติที่มีระบบขึ้นเรียกว่าโยคะ (yoga)

แม้ว่าคัมภีร์ อุปนิษัทจะสะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานกันของคำสอนที่ไม่ได้เป็นของชาวอารยันโดยเฉพาะได้เปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ทางภูมิปัญญาและเน้นถึงความสำคัญของศาสนาพระเวทซึ่งนักพรตส่วนใหญ่ก็เป็นพากพระมหาณูซึ่งถือว่าคำสอนของพากตนเป็นสิ่งที่สืบทอดมาและบรรลุถึงจุดสูงสุดของคำสอนที่มือย่างไม่ชัดเจนใน

พระเวท อุปนิษัทแต่ละฉบับเกี่ยวข้องโดยตรงกับพระเวทและบทสรุปทั้งมวลเป็นความสมบูรณ์ หรือเป็นจุดหมายปลายทางของพระเวท เวทานัต

เนื่องจากพากพราหมณ์ได้ยอมรับความสำคัญและความแพร่หลายในเรื่อง การพัฒนาทางคำสอนลีลับ (รหัสyan) พากพราหมณ์ต่อมาจึงได้ทำให้ศาสนาของอินเดีย มีลักษณะยึดหยุ่น ใจกว้าง และเป็นที่สนใจ โดยเอาลัทธิธรรมานตน (astecism) เข้าไปไว้ใน 2 ขั้นสุดท้ายของชีวิต โดยเริ่มแรกพราหมณ์หนุ่มจะต้องป่าวารณาตัวเป็นสาวก และนักศึกษาต่อครุ และศึกษาพระเวทเป็นเวลา 10-20 ปี ขั้นที่สองสมรส สร้างครอบครัว ขั้นที่สามต้องปลีกตัวจากกิจการทางโลกและเตรียมตัวไปสู่ขั้นที่ 4 คือ การแสวงหาความจริงแท้แบบนักพรต การปฏิบัติตั้งกล่าวยังคงมีอิทธิพลอยู่จนกระทั่งบัดนี้

ความก้าวหน้าในเรื่องลัทธิลีลับหรือรหัสyan (mysticism) ทำให้ค่านิยมทางศาสนาต้องเปลี่ยนแปลงไป เช่น การประกอบพิธีบูชาซัญชีงเคลยกย่องให้มีความสำคัญ ทางจิตใจโดยพากพราหมณ์ไปยังจุดซึ่งการประกอบพิธีนั้นจะทำให้เกิดมีความเป็นระเบียบ ในจักรวาล แต่ขณะนี้ได้ลดความสำคัญลงกลายเป็นหนทางที่จะได้รับความพอใจทางโลก จากพระเจ้า อำนาจทางจิตและความเคราะห์

ความก้าวหน้าในเรื่องลัทธิลีลับหรือรหัสyan (systicism) ทำให้ค่านิยมทางศาสนาต้องเปลี่ยนแปลงไป เช่น การประกอบพิธีบูชาซัญชีงเคลยกย่องให้มีความสำคัญ ทางจิตใจโดยพากพราหมณ์ไปยังจุดซึ่งการประกอบพิธีนั้นจะทำให้เกิดมีความเป็นระเบียบ ในจักรวาล แต่ขณะนี้ได้ลดความสำคัญลงกลายเป็นหนทางที่จะได้รับความพอใจทางโลก จากพระเจ้า อำนาจทางจิตและความเคราะห์ถูกเปลี่ยนจากการบูชาซัญญาสู่ผู้รู้แจ้งโภคี (seer) ซึ่งโดยการบำเพ็ญธรรมานกายแล้วจะเป็นผู้มีความรู้และความฉลาดเหนือโลก การที่คนนิยมนับถือบุคคลเหล่านี้ กล้ายเป็นการสนับสนุนและซักชวนที่มีพลังอำนาจที่จะทำให้ลัทธิการบรรยาย พัฒนาต่อไปอีก พื้นฐานดังกล่าวเนี้ยจึงทำให้เกิดคำสอนที่จริงจังกว่า ของศาสนาพุทธและศาสนาเช่น

การที่มีการเปลี่ยนแปลงในพันธุทางศาสนาดังกล่าวเนี้ย อ่อนเกิดการเปลี่ยนแปลง ชริยศาสตร์ขึ้นพื้นฐานควบคู่ไปด้วย คุณความดีแบบเก่าของสังคมนักรบถูกเปลี่ยนรูป ไปโดยคำสอนในเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด และเรื่องกรรมให้หมายสมกับสังคมเกษตรกรรม การประกอบคุณธรรมคือการไม่นิยมความรุนแรง การยอมรับความอ่อนโยน

ความเมตตากรุณาและความร่วมมือ อันเป็นคุณสมบัติที่มีคุณค่ามากกว่าอารยธรรมถ้าหากสถานการณ์ของชีวิตหน้าขึ้นอยู่กับการกระทำของชีวิตนี้ ฉะนั้น จะต้องมีสิงกรรมดุณที่สำคัญสำหรับการปฏิบัติในเรื่องมาตรฐานแห่งความประพฤติของมนุษย์ในขั้นที่สูงขึ้นไป คำสอนทั้งสองตั้งกล่าวยังไ้อีสั่งเสริมการอุทิศตัวในการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง ในชีวิตนี้ ซึ่งได้ช่วยอย่างมากในการดำเนินไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคมและการเมือง ทัศนคติทางจริยศาสตร์ เช่นนี้ช่วยทำให้การกระทบกระหึ่มจากความอิจฉาริษยาต้องลดลง ความทะเยอทะยานลดลง และช่วยลดภารกิจของรัฐบาลลง ด้วยช่องทางของความเพียรพยายามขั้นสูงสุดที่จะไปสู่การแสวงหาความรู้ระดับสูงของนักบำเพ็ญตน ซึ่งเป็นความรู้ที่อยู่เหนือความเจ็บปวดและความพ้อใจของชีวิตนี้ ยังช่วยสร้างความมั่นคงและความสงบเงียบให้กับสังคมและการเมืองอีกด้วย

มนุษย์ทุกคนก็ใช้จะต้องการสิ่งเหล่านี้เสมอไปไม่ ผู้ปกครองที่มีอำนาจเด็ดขาดผู้ซึ่งยังคงได้รับค่า俸禄 และสนับสนุนโดยพระมหาณีที่ยังคงดินรนเพื่อความยิ่งใหญ่ในทางโลก แต่เอกสารบัญชีโดยและส่วนราชการทุกทำให้บรรเทาลงโดยค่านิยมทางศาสนาที่มีอยู่ในขณะนั้น ผู้ปกครองถูกคาดหวังว่าจะต้องเป็นกษัตริย์ที่เมตตากรุณา และยุติธรรม และส่วนราชการจะต้องยึดถือหลักของอัศวินซึ่งห้ามความโหดร้ายป่าเถื่อนที่ไม่จำเป็นบางที่อุดมการณ์ของรัฐบาลเหล่านี้ได้รับเกียรติในคัมภีร์มากกว่าในการปฏิบัติ

ในตอนปลายของศตวรรษที่ 6 ก่อนคริสต์กาล ผู้พิชิตชาวอาเรียนได้ร่วมมือกับผู้อยู่ใต้การปกครองที่ไม่ใช่ชาวอาเรียน ในการสร้างอารยธรรมในลุ่มแม่น้ำคงคา โดยสร้างนครรัฐ เมืองใหญ่ เมืองเล็กซึ่งได้รับการคำชี้นำจากการเกษตรกรรมที่อาศัยการชลประทานขนาดใหญ่ มีการนำข้าวเจ้ามาปลูกซึ่งกลายเป็นพืชที่สำคัญในเอเชีย ในระดับรัฐบาล หัวหน้าอาเรียนที่ได้รับเลือกให้ค่อย ๆ พัฒนาไปสู่ต่อเนื่องที่สืบทายาท (hereditary) ผู้ซึ่งอำนาจของพระองค์จะถูกตรวจสอบโดยพระมหาณีเท่านั้น อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและพระมหาณีกลายเป็นในรูปของการร่วมมือและสั่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อผลประโยชน์ของกันและกันมากกว่าที่จะเป็นการแข่งขันกันเพื่อแสวงหาอำนาจ ทางด้านศาสนาอำนาจในการควบคุมการประกอบพิธีบูชาขั้นแบบง่าย ๆ ก็ตกอยู่ในมือของพราหมณ์และทายาท จนกระทั่งพิธีกรรมค่อย ๆ พัฒนาไปสู่ขั้นสับสนซึ่งจำเป็นจะต้องใช้พระมหาณีที่มีความสามารถสามารถกระดับอาชีพ แต่ได้อาภัยอิทธิพลที่ไม่ใช่เป็นการยั่น

และความไม่แน่นอนที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงจากสังคมผ่านเป็นสังคมที่มีเขตแดน
ดังนั้น แนวความคิดต่าง ๆ ทางศาสนาถูกขยายออกไปโดยการคิดค้นทางด้านเทวิทยา^(theosophical) ซึ่งการแสวงหาคำตอบนี้ต้องแสวงหาคำตอบสูงสุดที่มีอยู่นอกเหนือเรื่อง
พระเจ้าและนอกเหนือเรื่องพิธีกรรมด้วย คำตอบที่ได้รับการเสนอในตอนปลายของ
สมัยนี้มักจะแตกต่างกันและไม่ลงรอยกันกับที่เกี่ยวข้องกับปัญหาขั้นพื้นฐานเช่น ด้านกำเนิด
ของจักรวาล และธรรมชาติของอาทิตย์ แต่ทุกคำตอบเห็นพ้องต้องกันว่า ความจริงที่
เที่ยงแท้นั้นมักเรียกว่าพระหมันซึ่งเป็นสิ่งที่แทรกซึมอยู่ในอวภาคและกาล และอาทิตย์ที่
มีอยู่ในแต่ละบุคคลถือเป็นสิ่งเดียวกับอาทิตย์ ปัญหานี้คือทำอย่างไรจึงจะเข้าถึงความรู้
เรื่องอาทิตย์และวิถีทางต่าง ๆ มีมูลเหตุให้เกิดการพัฒนาทางศาสนาของอินเดียทุกระบบที่
จุดมุ่งหมายสูงสุดคือ การหลุดพ้นจากสายโซ่แห่งโลภิรรัตน์ กล้ายเป็นจุดมุ่งหมายร่วมกัน
ของระบบคำสอนแบบเก่าและแบบใหม่ซึ่งได้แก่พุทธ และเซน

มนบอยครั้งเหลือเกินที่มีการเน้นทัศนะเกี่ยวกับการหลุดพ้น โดยมีความหมาย
ไปถึงทัศนะของอินเดียขั้นมูลฐานคือการปฏิเสธชีวิตและการสละโลก ซึ่งมันห่างไกล
ไปจากการจริง แม้แต่พระมหาณั้นยังต้องสมรส สร้างครอบครัว และต้องให้ครอบครัว
ได้รับความสุขความสามารถของเขาก่อนที่เขาจะบำเพ็ญธรรมานั่น ดังที่เราจะได้ศึกษา
ต่อไป ชาวอินเดียทั้งหมดนับแต่ชนชั้นสูงสุดจนถึงต่ำสุดต่างก็มีความสนใจใช้ชีวิตในโลกนี้
กันอย่างเต็มที่ ส่วนรับมารชั้นส่วนใหญ่ ชีวิตนี้เป็นชีวิตแท้จริง และบอยครั้งก็จริงกินไป
ไม่ใช่มาหากการ

อุดมคติและค่านิยมมูลฐานแห่งอารยธรรมอินเดียยังคงปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันนี้